

Illés, a Baál és az okostelefon

avagy

Reformáció Illés idejében a miénkben

Utóreformáció: a reformátor meggyőződésének megújítása

1 Kir 19

Suhai György

2017.11.15.

A Karmel-hegyi reformáció egy szövetségi vacsorával és a várva várt eső megérkezésével ér véget. A gonoszok végül elnyerték méltó büntetésüket és Izráel népe boldogan élt, míg meg nem halt. Legalább is így lenne kerek a történet. Csakhogy a Bibliában egyik történet sem kerek. Mint ahogy a mi életünkben sem. Az Nagy történet kerek, de a mi történetünk szinte soha sem az. Illés története ugyanis azzal folytatódik, hogy:

1-2. Aháb elmondta Jezábelnek mindazt, amit Illés cselekedett, hogy hogyan ölte meg fegyverrel az összes prófétát. És Jezábel egy követet küldött Illéshez ezzel az üzenettel: *Úgy bánjanak velem az istenek, és úgy segítsenek, ha holnap ilyenkorra azt nem teszem a te életeddél, amit te cselekedtél azoknak az életével egytől egyig.*

Ez csupán egy fenyegetés volt, mert ha komolyan gondolta volna Jezabel, amit üzen, akkor nem üzen, hanem levágatja Illést. Illés mégis bedől ennek a trükknek.

3. És amikor ezt megértette, fölkelt, elment, és vigyázott az életére. A júdabeli Beérsebába ment, és ott hagyta a szolgáját.

Illés annyira megrémül, hogy hirtelen elkezd ő is ugyanúgy féltetni az életét, mint korábban Obádjáhu (1 Kir 18:12). Elkezd kiszaladni Izráelből, elkezd elhagyni a missziói mezőt, a szolgálati területét. Ezúttal nem olvassuk, hogy *„és így szólt az Úr szava Illéshez...”*. Illést csupán a félelem vezérli. És a félelem nagyon rossz tanácsadó. Leveszi a szemét Jahvéról és ezért hirtelen nagyobbak látja Jezabel fenyegetését Istennél.

Szalad, szalad, szalad Illés, csakúgy, mint Jónás. Három éve vérdíj van kitűzve a fejére, eddig erősen állt a halálos fenyegetéssel szemben, de most hirtelen leteríti őt a Kígyó egyik tüzes nyila. Mi történt?

Talán ugyanaz, mint az emmausi tanítványokkal: *„Pedig mi azt hittük, hogy Ő fogja megváltani Izráelt...”*

Illés fogratókönyve szerint bizonyára Jezabelnek is meg kellett volna térnie a Karmel-hegyi történés után vagy legalább is végleg el kellett volna tűnnie a színről. De mivel ez nem történt meg akkor és ott, Illés, azt hiszi, hogy itt fog ér véget a történet, hogy ennyi volt. Isten terve kudarcba fulladt.

Nekünk is sokszor ez a bajunk: amikor nem úgy alakulnak a dolgok, ahogy vártuk, sőt épp az ellenkezője történik, akkor mi is nagyon könnyen elkeseredünk és elfelejtkezünk a Nagy történetről. Megfelejtkezünk arról, hogy mindez szerves része Isten történetének és akármi is történik velünk, az igazi történetnek még messze nincs vége. Ld. a szőttes színét és fonákját! Lehet, hogy a Kígyó magva most épp a az asszony magvának sarkát mardossa, de az Asszony Magváé lesz az utolsó szó!

Előbb Beér-shebába megy, mely várost többször úgy említi a Királyok könyve, mint Júda, vagyis a déli országrész legdélebbi városát (1 Kir 4:25), majd pedig irány a pusztába.

4. Ő pedig elment a pusztába egynapi járóföldre. Odaérve leült egy rekettyebokor alá, és könyörgött, hogy hadd haljon meg. Ezt mondta: Elég! Most, ó, URam, vedd el a lelkemet, mert nem vagyok jobb atyáimnál!

Ha már úgyis meg akar halni, nem mindegy, hogy ki veszi el az életét? Miért nem rohan Jezabel karjaiba és mondja: „Itt vagyok, ölj meg!” Ebből is látszik, hogy igazán **nem akar ő meghalni**, hanem csak be akarja dobni a törülközőt. Csak **a szolgálatból akar kiszállni**. Csakhogy nem ő írja a forgatókönyvet és úgy tűnik, Isten, a forgatókönyv szerint még nem végzett Illéssel (ld. a hármas küldetést).

Olyan, mintha Illés fel akarna állni a Passió című film közepén vagy a Mátrixnál amikor Neót megöli a Mátrix. Olyan elviselhetetlenül fájdalmas a jelenet, hogy nem is akarja megvárni a film végét, mert többé nem hiszi, hogy a film happy enddel fog végződni!

Voltár már úgy, hogy fel akartad adni? Egyszer nem bírtad tovább. És hirtelen azt gondoltad, hogy milyen jó lenne kiszállni, akár úgy is, hogy véget vetsz az életednek. De a történet valahogy mégsem ért véget. És ennek bizonyítéka, hogy most itt vagy. Lehet, hogy ugyanúgy érzed magad, mint Illés, de itt vagy.

Ezt éltem át, amikor a missziói szolgálat összeomlott az egyik prominens faluban. Az általam tanítványozott vezető jelöltek kibékíthetetlenül egymásnak estek és nem hozzám fordultak segítségért a konfliktus rendezésében, hanem egy másik lelkészt hívtak meg (amit én a leváltásomként éltem meg). Addigra lelkileg és fizikailag is ki voltam merülve. Csalódtam emberekben, Istenben és egy egzisztenciális válságba került az életem. Hirtelen elkezdtem értelmetlennek látni nem csak a szolgálatomat, hanem az életemet is.

A helyi gyülekezetemen belül is egy nagyon komoly, elhúzódó konfliktushelyzet volt. Jó barátok is távolságtartóak lettek, egy csendeshéten egy prominens egyházi vezető a cigányok előtt tévtanítónak bélyegezett és így egy másik falu romagyülekezetéből is kezdtek eltűnni az emberek. A szolgálat összeomlani látszott és én is teljesen összeomlottam.

Isten leleplezte a szívemet: kiderült, hogy a szolgálatomból akartam életet, értelmet, értéket meríteni Isten helyett! A szolgálat lett a bálványommá! És amikor a bálványom cserben hagyott, én halni akartam. Ez a biztos jele a bálványimádásnak. Mi az, ami nélkül nem tudnál élni, aminek az elvesztése teljesen értelmetlenné tenné számodra, hogy tovább élj? Ha ez bármi más, mint az Istennel való kapcsolat, akkor nagyon nagy bajban vagy.

Egyik lelkész barátom mondta el egyszer őszintén, hogy egy nap az a rettenetes gondolata támadt, hogy mi lenne, ha nem lehetne többé lelkész. És rádöbben, hogy a lelkészség nélkül nem is tudná értelmezni az életét, ami meg még jobban megrémítette. És jogosan!

Jónás is meg akart halni, amikor nem úgy történtek a dolgok, ahogy szerette volna (Jón 4:3)! És miért nem, mert volt egy nagyobb történet Jónás történeténél.

Mózes is meg akart halni, azaz abba akarta hagyni a prófétai-vezetői szolgálatot egy zúgolódás sorozat után:

4 Móz 11:14-15 Nem tudom én egyedül hordozni ezt az egész népet; mert meghaladja az erőmet.

¹⁵Ha így cselekszel velem, **kérlek ölj meg engemet, ölj meg** ha kedves vagyok előtted, hogy ne lássam az én nyomorúságomat.

Isten hozott a klubban! Egy lelkész barátom az USA-ból azt mondta egyszer: ha még soha nem érezted úgy, hogy fel akarod adni a szolgálatodat vagy akár a Krisztus-követést is, lehet, hogy nem is az Úrtól van a szolgálód, lehet, hogy nem is Krisztust követed, hanem pl. a kényelmedet.

Illés azért akarja bedobni a törülközőt, mert „*nem vagyok jobb az én atyáimnál*”. Vajon kire gondolt itt? Talán épp Mózesre, Izráel egyik legnagyobb prófétájára, aki szintén fel akarta adni?

Amikor kezdett összeomlani a szolgálatom, én is elkezdtem másokhoz hasonlítani magamat: én nem vagyok olyan jó, mint Rafal Pali barátom, aki Biharkeresztesen plántál egy nagyon komoly roma gyülekezetet vagy Oláh Feri barátom, aki meg Zsámbokon teszi ugyanezt.

Na de ki mondta Illésnek, hogy az ő elődeihez kell viszonyítania magát? Ki várta el tőle, hogy bármelyik elődjénél is jobb legyen? Veszélyes dolog a hasonlítgatás.

Hogyan állítja helyre, hogyan újíttja meg Isten az ő elkeseredett prófétáját?

5. Majd lefeküdt, és elaludt a rekettyebokor alatt. És íme, egy angyal érintette meg, és azt mondta neki: Kelj föl, egyél.

Szó szerint „*az egyetlen rekettyebokor alatt*”. A táj hűen tükrözi Illés lelkivilágát: olyan egyedül érzi magát, mint az egyedüli bokor a pusztában, ld. 10. vers.

Mivel indít a szövetség Istene?

„**Megérinti**” Illést. Azzal is felébreszthette volna, ha szól neki: „Illés, ébresztő!” De Isten inkább megérinti. Milyen lehetett ez az érintés? De vágyom néha erre! Nem szavakra, nem tanításra, nem lelkigondozásra, nem tanácsokra, nem még több prédikációra, még több „helyén mondott” Igére, hanem csak egy isteni érintésre! Ami a lelkemig hatol és megelevenít.

Legutóbb **egy könyv** (egy bibliai mondanivalójú regény) olvasása közben volt ilyen mélyreható, egész bensőmet megelevenítő élményem, amikor hosszú idő után újra azt éreztem, hogy Isten igazán törődik velem és Neki nem csak a misszió fontos, hanem az én személy szerint is. Vagy amikor **az eső épp csak ott esett**, ahol én sétáltam éppen akkor, amikor az eső megérkezésének az epizódján törtem a fejem (Saint Louisban)!

Más történetekből is kiderül, hogy Jahvénak nem csak a Nagy történet, nemcsak a misszió, a szolgálat, a gyülekezet fontos, hanem a mi személyes életünk története is, a misszió és a misszionárius egyaránt. Még akkor is, ha a misszionárius épp elhagyni készül a missziói mezőt és épp ki akar szállni a szolgálathoz. Isten nem akarja meghallgatni az ő megfáradt prófétája elkeseredett kérését. Nem veszi el az életét. Pont ellenkezőleg, megújítja azt.

Megeteti, megitatja. Illés kimaradt ugyan a szövetségi lakomából, mert prófétai küldetését teljesítve evés helyett esőért imádkozott (és micsoda erőfeszítés, micsoda tusakodás lehetett ez!), most azonban őt személyesen vendégeli meg Isten, egy angyal által, hogy éreztesse vele kitüntetett szeretetét és törődését.

Úgy gondolom, hogy ez az első evés és ivás a *Karmel-hegyi és Sínai-hegyi szövetség-megerősítési vacsora egy személyre szabott változata* volt. Itt nincs szó semmilyen feladatról, semmiféle

küldetéséről. Illésnek nincs más dolga, minthogy egyen, igyon, azaz hogy élvezze az Úr vendégszeretetét. Figyeljük csak a folytatást.

6. Amikor körülnézett, íme, a fejénél egy forró kövön sült lángos (hamuba sült pogácsa) és egy pohár víz volt. Akkor evett és ivott, és ismét lefeküdt.

„**A fejénél**”, mint amikor ágyba hozzák a reggelit! Micsoda hihetetlen kedvesség. A sareptai özvegy is pogácsát sütött Illésnek (1 Kir 17:13)¹. A pusztában vándorló népet is Jahve látta vendégül a mannával, amiből a nép pogácsákat sütött (4 Móz 11:8). Emlékezz, Illés! Emlékezz! Isten ugyanúgy emlékezteti Illést az ő szövetségére és a Nagy történetre, amit Illés most szem elől tévesztett, mint ahogy Illés emlékeztette a Karmel-hegyen a népet.

Dávid is ugyanezt a megkülönböztetett isteni törődést élhette át egy ellenséges fenyegetettség közepette, amelyről így ír: „*asztalt terítesz nekem az én ellenségeim előtt*” (Zsolt 23:5).

Isten asztalt terít az ő megfáradt prófétájának is az ő ellensége előtt. Illés eszik, iszik, majd pedig újra mély álomba merül. És ez rendben van! Hihetetlen, nem! Jónásnál nem volt rendben („Mi lelt, te nagy alvó!”), de Illésnél rendben van. Épp ennek volt itt a rendelt ideje. **DIA** De jó lenne, ha mi is meg tudnánk így pihenni testileg-lelkileg Isten jelenlétében a minket körülvevő örület és pörgés közepette!

„Gyertek, pihenjete meg egy kicsit” – mondja Jézus is a tanítványainak.

7. És az ÚR angyala másodszor is visszatért, megérintette, és azt mondta: Kelj föl, egyél, mert erőd felett való utad van!

Újabb isteni érintés, majd egy újabb „isteni” vacsora, de ezúttal egy küldetésre, egy „erő felett való útra” kapja az eledelt Illés. Az Úrvacsorában mindkét jellegzetességnek meg kellene jelennie: szeretetközösség (szövetség-) megerősítés és küldetésre való tápláltatás.

Vajon mire utalhatott az „erőd felett való út”?

8. És fölkelt, evett és ivott, és negyven nap és negyven éjjel ment annak az ételnek erejével, egészen Isten hegyéig, Hóreb-ig.

Nem olvassuk, hogy „és így szólt az Úr szava Illéshez...”, ami felveti a kérdést, hogy vajon Isten mondta-e Illésnek, hogy menjen a Hórebhez, azaz a Sínai-hegyhez?

Ha igen, akkor miért kérdezi meg tőle amikor odaér, hogy „Mit csinálsz itt Illés”? Lehet, hogy Illés maga akart visszamenni oda, ahonnan az egész történet indult, az első szövetségkötés színhelyéhez, a Hórebhez (Sínai hegy), ahol Mózes és a nép szemtől szembe találkozott a mennyből tűz, villámlás és mennydörgés formájában alászálló Istennel?

Mindenesetre Illés 40 nap és negyven éjjel át „vándorol a pusztában” az Isten által adott étel erejével csakúgy, mint egykor Izráel népe, aki 40 évig vándorolt a pusztában a manna „erejével”. A különbség csak az volt, hogy míg a nép a *Hórebtől* ment az Ígéret földje felé, addig Illés az Ígéret földjétől megy a *Hóreb felé*. Pont fordítva történnek a dolgok.

¹ Ugyanaz a szó szerepel itt (עֲגָה, *ugáh*), mint az 1 Kir 17:13-ban.

9. És bement ott *a barlangba*, és ott töltötte az éjszakát. És íme így szólt hozzá az Úr szava: Mit csinálsz itt Illés?

Illés „a” barlanghoz érkezik, amely a zsidó hagyomány szerint valószínűleg az a „barlang” lehetett, ahol Mózes is elrejtőzött egykor az Úr dicsőségének látványa elől (2 Móz 33:22).

És csak most olvassuk először azt, hogy „és az Úr szava szólt Illéshez”! Ám Illés ezúttal nem egy újabb utasítást kap, hanem egy kérdést: „Mit csinálsz itt Illés?”

Kár hogy nincs hangfelvétel Isten kérdéséről. Vajon milyen hangsúllyal kérdezte Isten, hogy „Mit csinálsz itt Illés”? Úgy, mint egykor Ádámtól („Hol vagy?”, 1 Móz 3:9), Kaintól („Hol a te testvéred?”, 1 Móz 3:9) vagy Bálámtól („Kik ezek a férfiak itt veled?”, 4 Móz 22:9)? Ez egy számonkérés? Ha igen, akkor ez azt sugallja, hogy Illésnek nem a Hórebhez kellett volna jönnie az étel erejével, hanem valahol máshol kellene lennie, pl. Izráelben vagy Damaszkuszban.

A kérdés szó szerint így hangzik: „Mit neked itt, Illés?”. Ez a formula sok helyen elhangzik a Bibliában és nem egyszer valóban számon kérő jellege van:

- A hajóskapitány kérdezi Jónástól a viharban: „Mit csinálsz itt, te nagy alvó?” (Jón 1:6) – számonkérés.
- Isten kérdezi népe gonosz tagjaitól: „Hogy merészeled emlegetni a rendeléseimet és szádra venni az én szövetségemet?” (Zsolt 50:16) – számonkérés.
- Isten kérdezi ellene lázadó népétől: „Mit használ, ha lemész Egyiptomba?” (Jer 2:18) – számonkérés.

Van, amikor költői kérdésként hangzik el:

- A Zsoltáros kérdezi Isten múltbeli csodáira emlékezve: „Mi lelt téged, tenger, hogy megfutamodtál?” (Zsolt 114:5) – cinikus költői kérdés.
- Isten kérdezi Jeruzsálem lakóitól: „Mi lelt téged, hogy mind fölmentetek a háztetőkre?” (Ézs 22:1) – cinikus költői kérdés.
- „Mit nekem, te zordon Kárpátoknak....?” (Petőfi)

Több esetben pedig őszinte érdeklődést, törődést fejez ki:

- Az Úr angyala kérdezi az elkeseredett Hágárt: „Mi bánt téged Hágár?” (1 Móz 21:17)
- Dávid kérdezi Betsabétől: „Mit kívánsz?” (1 Kir 1:16)
- A perzsa király kérdezi Eszter királynétől: „Mit kívánsz, Eszter királynő? Mi a kérésed?” (Esz 5:3)

Valószínű, hogy a kérdés itt is Isten őszinte érdeklődését, törődését fejezi ki Illés iránt, mintha azt kérdezné: „Mit szeretnél, Illés?” „Mi bánt, Illés?” „Hogy segíthetnék neked, Illés?” „Mi az, ami [épp] idehozott téged, Illés?”

És Illésből továbbra is csak a keserűség ömlik:

10. Ő pedig ezt mondta: nagyon buzgokodtam az Úrért, a Seregek Istenéért; mert elhagyták szövetségedet Izráel fiai, oltáraidat lerombolták, prófétáidat pedig fegyverrel megölték, és csak én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.

Hogy értelmezzük Illés panaszát az előző fejezetben történtek fényében?

1. A Karmel-hegyi történések és Jezabel halálos fenyegetése között eltelt némi idő (amire van példa máshol is a Bibliában), ami elég volt arra, hogy a nép ismét elhagyta az Urat és visszatértek a Baál imádásához (bizonyára Jezabel intenzív ellenpropagandájának köszönhetően). Illés tehát valóban hiába fáradozott. Ez nem kizárt, de kevésbé valószínű, hogy hosszú idő telt el a 19:1. és 2. vers között.
2. Illés, Jezabel fenyegetését halva, nem tekinti valódi megtérésnek a nép Karmel-hegyi hitvallását és a Baál próféták leölését.

A későbbi fejezetekben valóban azt látjuk, mintha Illés hiába fáradozott volna, hisz Jéhu idejében még mindig (vagy újra?) széles tömegek hódolnak a Baál előtt (1 Kir 23). De Illés akkor sem mondhatná azt, hogy nem történt semmi a hegyen!

Úgy tűnik, Illésen már egy másik szemüveg van. Egyetlen negatív impulzus éri és minden besötétedik a lelkében. A szolgálata során átél egy kudarcot és az egész addigi szolgálatát borúsán látja, a múltat és a jövőt egyaránt. Haj, de tudok azonosulni Illéssel! **Nézzük Illés panaszát!**

„Nagyon buzgokodtam az Úrért, a seregek Istenéért!”. Szó szerint: *„Féltékenykedvén féltékenykedtem az Úrért”*. Illés olyan jelzőkkel illeti magát, ami Jahvét, Izráel féltékenyen szerető „Férjét” jellemzi.

Illés Jahve iránti féltékenységében magának Jahvénak a féltékenysége öltött testet. Ám Illés kiégett (megfáradt) a Jahve iránti féltékeny buzgokodásban.

„Mert elhagyták szövetségedet Izráel fiai.” Csakhogy a nép a Karmel-hegyen már elkezdett visszatérni a szövetséghez, Illés szolgálatának köszönhetően, és Isten is megújította velük a szövetséget és újra esőt adott a földre! Nem kéne ennek legalább egy kicsit örülni?

„Oltáraidat lerombolták.” Igen, de ez nem is lenne olyan nagy baj, hisz maga Jahve is megsemmisítette az Illés által épített oltárt! Miért? Mert a népnek vissza kellene térnie a jeruzsálemi templomhoz! Egy ilyen isteni erődemonstráció után a következő Úr napján minden szemtanúnak ott kellett volna ülnie a templomban! De erről sajnos semmit sem olvasunk.

„Prófétáidat megölték karddal.” Igen, ez valóban szörnyű, de Illés is levágatta a Baál prófétáit. A mérkőzés állása 1:1.

„én egyedül maradtam”. Már beszéltünk róla, hogy Illés maga is nagyon jól tudja, hogy ez nem igaz, ld. pl. az Abdiás által rejtegetett 100 prófétát. Azt hiszi, hogy ő az utolsó láncszem Isten és a nép történetében, hogy ő az, aki által Isten végleg véget vet a Kígyó magva ténykedésének és a bálványimádásnak! Illés úgy tekint magára, mintha ő lenne Izráel egy szál „maradék” (Ézs 6:13). Én vagyok az egyetlen igazi hívő egész Izráelben! **Ezt hívják Messiás komplexusnak?** Nem csoda, hogy menekülni próbál ez alól a teher alól.

„és engem is halálra keresnek.” Nincs semmi új a nap alatt. Eddig is Isten védte meg Jezabel és Akháb haragjától (3 éven át) és ez ezután is így lesz. Nincs miért aggódnia Illésnek. **Amíg be nem tölti Istentől rendelt küldetését, addig elpusztíthatatlan.** És ez velünk is így van.

Szóval akkor mi is a baj?

Talán pont azért volt szüksége Illésnek is erre a találkozásra, hogy miközben Isten előtt kiönti bánatát, aközben maga is rájöjjön arra, hogy ami miatt ő ilyen mélyen el van keseredve, az a valóság fényében talán nem is olyan elkésérítő. De Isten nem áll meg itt.

Mi Isten válasza Illés panaszára?

Egy újabb erődemonstráció, újabb természeti jelenség. A héber szöveg a következőképpen hangzik:

11. És ezt monda [az Úr]: Jöjj ki és állj a hegyre, az Úr elé.

És íme az Úr haladt el:

És nagy és erős szél, megszagatta a hegyeket és porrá zúzta a kősziklákat az Úr előtt,
Nem a szélben volt az Úr.

És a szél után földrengés,
Nem a földrengésben volt az Úr.

12 És a földindulás után tűz (villámlás?),
Nem a tűzben volt az Úr.

És a tűz után vékony csend hangja.

Hogy értelmezzük ezt a jelenetet?

Szélvihar, földrengés, tűz Isten félelmetes jelenlétének, főként ítéletének és haragjának a jelei voltak az ÓSZ-ben.

1. Talán azt akarja érzékeltetni Isten, hogy **ő mit érez a** továbbra is *Baál-imádó izraelitákkal szemben*? Mintha Isten azt mondaná: „Hadd mutassam meg neked, hogy én mit érzek népem bálványimádása miatt!!”
2. Egykor Jahve hasonló természeti jelenségek kíséretében jelent meg népének (2 Móz 19:16, 18; 20:18; Zsid 12:18), hogy szövetségre lépjen velük. Lehet, hogy a **szövetségkötés momentumait szeretné felidézni** Jahve az ő megfáradt, megkeseredett prófétájának?² De most kifejezetten azt olvastuk, hogy **„az Úr nem volt” ezekben a természeti jelenségekben!**

Hát ezt meg hogy értsük?

Úgy kell elképzelni ezt a jelenetet, mint amikor egy zeneműben a crescendo után hirtelen minden hangszer elhallgat vagy amikor egy tomboló vihar után, hirtelen minden elcsendesül. Nem egy „halk és szelíd hang”-ról van szó, ahogy több bibliafordítás is hozza, hanem „vihar utáni csend”-ről!³ Egy vihar lecsendesítéséről.

Ehhez hasonló élmény lehetett, amikor a vihar hirtelen abbamaradt, miután kidobták Jónást a hajóból (Jón 1:11-12) vagy amikor mintegy 800 évvel később Jézus, a testté lett Jahve csendesíti le a természet erőit a tengeren:

² Ezekből az igehelyekből az derül ki, hogy Isten Sínai-hegyi földre szállásának meghatározó kísérőjelenségei a következők voltak: mennydörgés, földrengés, villámlás, tűz, szélvihar, füst, sűrű felhő/homály és erős trombitaszó. Noha három jelenség azonos a mostani jelenségekkel, mégis elgondolkodtató, hogy vajon miért nem olvasunk mennydörgésről, sűrű felhőről vagy villámlásról, ha Isten Illést valóban a Sínai szövetségkötésre akarná emlékeztetni.

³ Ld. Elifáz személyes élményét: *“mély csend (דְּמָמָה), majd egy hangot (קוֹל) hallottam...”* (Jób 4:16).

Mk 4:39 És felkelvén megdorgálta a szelet, és ezt mondta a tengernek: Hallgass, némulj el! És elállt a szél, és nagy csend lett.

A hangsúly az éles kontraszton van a természet tombolása és az azt követő csend között. Ugyanezzel a képpel írja le a Zsoltáros is Isten múltbeli szabadítását:

Zsolt 107:29 Megállította a szélvész, hogy lecsendesedjék (*dömámá*), és lecsendesedtek a hullámok.

3. Noha nem kizárt, hogy a természeti elemek tombolása az Illés lelkében dúló vihart jelképezi, de szerintem a legvalószínűbb magyarázat az, hogy **Jezabel és a Baál kultusz tombolását szimbolizálja**, aminek Isten, ha akarná egy szempillantás alatt véget tudna vetni és véget is fog vetni.

És csak ezután jön a teofánia, a szövetség Istenének megjelenése! A vihar utáni csend „hangja” után az Úr szavának „hangja”⁴ következik:

13. És amikor Illés ezt hallotta, befedte arcát palástjával és kiment és megállt a barlang nyílásánál, és íme egy hang szólt hozzá és ezt mondta: Mit csinálsz itt Illés?

Az Úr megismétli korábbi kérdését. Talán úgy is fordíthatnánk ezt, hogy most, hogy láttad ezt az erődemonstrációt, mit keresel még mindig itt, Illés? Mire vársz még? Gyerünk.

Illésből pedig ugyanúgy dől a panasz, mint az erődemonstrációt megelőzően:

14. Ő pedig ezt mondta: nagyon buzgokodtam az Úrért, a Seregek Istenéért; mert elhagyták szövetségedet Izráel fiai, oltáraidat lerombolták, prófétáidat pedig fegyverrel megölték, és csak én egyedül maradtam, és engem is halálra keresnek.

Mintha nem értette volna meg ezt a kódolt üzenetet. Olyan, mintha azt mondaná, hogy oké értem, hogy véget fogsz vetni a Baál kultusz és Jezabel tombolásának, és sejtem, hogy ebben nekem is lesz némi szerepem. De én még továbbra is egyedül vagyok! És továbbra is kilátástalannak látom a helyzetemet és továbbra is halálra keresnek.

Úgy tűnik, hogy míg Jahve első reakciója Illés panaszának a nép bálványimádásával kapcsolatos részére adott „válasz” (véget fog vetni a Baál tombolásának), addig a második válasszal Illés egyedüllétének a problémájára ad megoldást az Úr. Hogyan? **Úgy, hogy megosztja a szolgálat terhét:**

15. És ezt mondta neki az Úr: Menj el, térj vissza a te utadon a pusztán át Damaskusba, és mikor odaérsz, kend fel Hazáelt Arám [Szíria] királyává;

16. És Jéhut, a Nimsi fiát kend fel Izráelben királyává, és Elizeust, az Abelméholabeli Sáfát fiát pedig kend fel prófétává magad helyett.

17. És aki megmenekül Hazáel kardjától, azt Jéhu öli meg, és aki megmenekül Jéhu kardjától, azt Elizeus öli meg.

Fontos, hogy lássuk, hogy ez nem munkaterápia, hanem szolgálati teher megosztása! Ugyanígy válaszolt Isten Mózes hasonló panaszára:

DIA 4 Móz 11:14-17 Nem bírom én egyedül hordozni az egész népet, mert erőm felett van. Ha így cselekszel velem, inkább **ölj meg engem, ölj meg** ha kedves vagyok előtted, hogy ne lássam az én

⁴ Nem az áll az eredetiben, hogy „a hang” szólt hozzá, hanem „egy hang”. Tehát nem az előbbi hangra utal vissza a Szentíró, hanem egy új „hang”-ra céloz, ezúttal Jahve hangjára.

nyomorúságomat. ¹⁶ Ezt mondta azért az Úr Mózesnek: **Gyűjts egybe nekem hetven férfit** Izráel vénei közül,... és elszakítok abból a Lélekből, amely tebenned van, és beléjük teszem, **hogy veled együtt hordozzák a nép terhét, és ne egyedül kelljen hordoznod.**

Vagyis nem csak te fogsz ítéletet gyakorolni az én bálványimádó népem felett, Illés, nem csak téged foglak felhasználni a Baál-vihar lecsendesítésében, hanem a szíriai királyt, Jéhut és Elízeust is!

Ezt az isteni segítséget tapasztaltam meg én is, amikor a misszióban átélt kudarok, csalódások, kiégés után Isten egyszer csak a semmiből egy **idős misszionáriust küldött hozzánk** Amerikából, akinek Isten csak annyit mondott Isten, hogy költözzön Diósjenőre épp oda, ahová, Isten hívásának engedve mi is költöztünk Budapestről a misszió miatt! És éppen akkor, amikor a legnagyobb szükség volt segítségre. És az volt a legfőbb küldetése, hogy ott legyen értünk és velünk és együtt imádkozhassunk. Döbbenetes! Nemrég pedig egy élő hitű baptista család költözött a szomszédságunkba, akikkel kölcsönösen támogatni tudjuk egymást a viharjaink közepette.

Ha most el vagy keseredve, bízz az Úrban! Tarts ki! Jönni fog a segítség! nem fog magadra hagyni az Úr!

Majd így folytatja az Úr:

18. De meghagyok Izráelben hétezer embert: minden térdet, mely nem hajolt meg a Baálnak, és minden ajkat, mely nem csókolta meg azt.

Illés, tudd meg, hogy nem vagy egyedül és nem te vagy az utolsó mohikán. És a történetnek még messze nincs vége. Vannak még rajtad kívül más szereplők is.

Illés ezek után valóban egy kissé a háttérbe szorul, más próféták és a prófétatanítványok is elkezdnek megjelenni a színen. Elizeus Illés szárnysegédje lesz.

Megj.: 3 csoportja van a hívőknek: a rejtőzködők, a passzív ellenállók és az aktív ellenállók (reformátorok). Az utóbbi csoport mindig jóval kisebb és ezek általában neheztelni szoktak az előbbi 2 csoportra. De ahogy az Isten válaszából kiderül, mindhárom csoport tagjai Isten választott népéhez (a maradékhoz) tartoznak.

Ma is tombol a vihar, a nyugati kultúra bálványimádásának vihara. Erőnk felett való utunk van. De többen vagytok, mint hinnétek! Többen vagyunk, mint hinnénk! Evangéliumi gondolkodású a Bibliához ragaszkodó, a kultúra bálványimádásnak ellenálló, az ellen küzdő elkötelezett keresztyének. A kérdés, hogy kik és hol vannak még ezek az emberek, akikkel össze kellene fognunk a nyugati kultúra viharának lecsendesítésében? Kik felé szeretné Isten, ha nyitnánk vagy több bizalommal lennénk?

És mi alapján hihetünk abban, hogy Isten a nyugati kultúra bálványimádásának viharát is képes lecsendesíteni? Az alapján, hogy annyi kultúra viharát csendesítette már le a Baál-vihar lecsendesítése óta! De ami a legfontosabb, hogy 2000 évvel ezelőtt a testté lett Jahve elkezdte lecsendesíteni a világtörténelem legnagyobb viharát, a minden kultúra bálványimádása mögött álló ősi Kígyó tombolását. Az asszony Magva a Kígyó fejére taposott. Jézus behalt ebbe a viharlecsendesítésbe. De feltámadt, győzött a halál, a pusztulás, a sötétség, az elmúlás felett és ezzel a csatakiáltással küldte ki a világba az ő seregét:

Mt 28:18-20 Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. ¹⁹ Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szent Léleknek

nevében, ²⁰ Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: és ímé én ti veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.

Úgyhogy irány a csatamező! És Jézus Király azt ígéri nekünk, hogy *“a békeesség Istene meg fogja rontani a Sátánt a ti lábaitok alatt hamar!”* (Rm 16:20) Jézus azt szeretné, hogy mi is részesüljünk az ő totális győzelméből, hogy mi is részt vegyünk a Kígyó-vihar lecsendesítésében.